

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG JELENTÉS

A SOPRONKŐHIDAI FEGYHÁZ ÉS BÖRTÖNBEN TETT LÁTOGATÁSRÓL

2006. AUGUSZTUS 28-30.

(A jelentéshez sem az intézet, sem az országos parancsnok nem fűzött olyan megjegyzést, melyet szükséges megjeleníteni a végeleges változatban)

A látogatás¹ során az intézet vezetése, elsősorban a parancsnok és munkatársai a lehető legnagyobb mértékben igyekeztek segíteni a megfigyelők munkáját. A látogatásról minden fogvatartottat értesítettek előre megadott, alapinformációkra vonatkozó kérdéseink megválaszolása céljából külön – rendkívül részletes és pontos – kimutatást készítettek, és minden egyéb kért információt és dokumentumot megadtak. Az intézet minden részlegét, körletét lehetőségünk volt megtekinteni, beleértve a különleges biztonsági körletet is.

A látogatáson részt vett dr. Szegedy András, dr. Tóth Balázs és Sárosi Péter, Dr. Tari Attila megfigyelő, valamint dr. Krajnák Pálné dr. Csutak Ibolya orvos.

I. Alapvető adatok, információk

Az intézet eredetileg is börtön céljára épült, nemrég újították föl mintegy 2 milliárd forintos beruházás eredményeképpen. Ennek következtében a fizikai körülmények messze meghaladják az átlagos magyar bv. intézetekét, a zsúfoltság azonban itt is komoly problémát jelent, az átlagos telítettség meghaladja az országos átlagot. Fizikai körülmények tekintetében az egészségügyi épület marad el a teljes intézet állapotától, ugyanis ennek rekonstrukciójára már nem maradt elegendő forrás. Az intézetben tapasztalható gyakorlatok közül a megfigyelők a KBK működtetését találták nemzetközi jogot sértőnek, amely azonban a hatályos magyar jogszabályi előírások következménye, a sátoraljaújhelyi 2006-os látogatás alapján tett megállapítások ezen intézetre is érvényesek (izoláció magas foka és a jogorvoslat hiánya az itt történő elhelyezéssel tárgyában).

Létszám adatok

Az intézet teljes befogadó képessége **492 fő**, az intézetben fogva tartottak tényleges száma a látogatás napján **692 fő** volt, ez **140 %-os** telítettséget jelent. A parancsnok elmondása szerint az átlagos telítettség az elmúlt egy évben **172 %** volt.

A személyzet adatai

A **személyzet létszáma** a következő szerint alakul. Összesen 263 fő alkalmazott illetve megbízási jogviszony keretében működő személy dolgozik az intézetben, ez **1:2**

¹ A Magyar Helsinki Bizottság 2006. évi börtönmegfigyelő programja az Európai Bizottság pénzügyi támogatásával valósult meg.

(személyzet/fogva tartott) arányt jelent. Egy státusz jelenleg nincs betöltve az intézetben.

A meglévő személyzet létszáma kategóriánként:

Vezetőség: 10 fő
adminisztratív: 19 fő
őrszolgálat: 70 fő
orvos: 2 fő
pszichológus: 2
ápoló: 4 fő
szakápoló: 6 fő
egyéb: 161 fő

Az intézet 2 **orvosa** és egy **fogorvosa** megbízásos alapon dolgoznak, ezért az „egyéb” kategóriában kerülnek feltüntetésre, az előbbieket heti három, az utóbbi heti egy alkalommal tart rendelést.

A fogvatartottak adatai

Az intézetben fogva tartottak átlagosan 6.3 évet töltenek, átlagos életkoruk 33-34 év. 18 életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt is tartózkodik a börtönben, egyik ítélete sem tényleges életfogytiglan.

Végrehajtási fokozat szerint

Fegyház: 425 fő
Börtön: 192 fő
Fogház: 6 fő
(mind férfiak)

Biztonsági fokozat szerint

I.: 0   **II.:** 444   **III.:** 234   **IV.:** 23   **KBK:** 3

Specifikus csoportok szerint

Drogprevenciós részleg: 15 fő

Gyógyító-nevelő csoport: 38 fő

Átmeneti csoport: 6 fő

Külföldi: 15 fő, szerb-montenegrói (8), olasz (2), romám, egyiptomi, török, orosz, izraeli állampolgárságúak.

Férfi: 692   **Nő:** 0

Enyhébb végrehajtási szabályok alatt állók: 0 fő

Előzetes letartóztatásban van: 89 fő, ebből 3 nő

Elzárás alatt: 4 fő

Fiatalkorú: 3 fő (előzetes letartóztatásban)

Nemi erkölcs elleni zárka nincs formálisan, de az ilyen bűncselekményeket elkövetőket az intézet igyekszik külön elhelyezni saját biztonságuk érdekében.

II. Fizikai körülmények

Zsúfoltság

Az intézet vezetősége által megadott zárkaadatok szerint **145** zárkában **tudják biztosítani** a jogszabályban előírt mértékű mozgásteret, ami 130 fogva tartottat jelent (tehát vannak üres zárkák, ezek jó része a KBK-n, míg **244 zárkában nem**, ami 540 fogva tartottat jelent. Sok zárkában **a szabad mozgástér** nem éri el 2 m²-t, **a legzsúfoltabb zárkában ez a szám 1.4 m².**

Zárkák, fizikai körülmények

Körletek, zárkák

Tekintettel arra, hogy szinte mindenféle specifikus csoport van az intézetben, az egyes szintek is több körletre oszlanak, esetenként egy folyosón is több körlet található. A zárkák tiszták, jól felszereltek, mindegyikben van elkülönített, külön szellőzésű WC. Az ágyneműket kéthetente cserélik (az egészségügyi részlegen hetente), a törülközőket hetente.

Az intézetben található két, speciálisan a mozgáskorlátozottak igényeinek megfelelően kialakított zárka is, azonban a látogatás időpontjában senki nem tartózkodott benne.

Szellőzés, hőmérséklet, fényviszonyok

Általánosságban megfelelőnek tűnik, a hőmérséklet elfogadható volt, a fényviszonyok szintén megfelelőek.

A fürdők is megfelelő állapotban vannak, azonban a fogva tartottak rongálásának következtében sok a sérült zuhany. Problémát jelent az is, hogy néhány helyen mállik a fal, ez annak tudható be, hogy a felújítás során nem volt lehetőség az épület megfelelő szigetelésére.

Az intézeten és körleten belüli mozgás keretei, a zárkák nyitva tartásának rendje

Az intézetben a fegyház fokozatú fogva tartottak csak felügyelettel mozoghatnak, a félig-nyitott fegyház körleten, a börtön fokozatú, az átmeneti és a gyógyító-nevelő csoportban, valamint a drogprevenációs részlegen lévők a saját körletrészükön szabadon járhatnak. A fegyház fogva tartottak szabad mozgásában nincs különbség a börtönös fogva tartottakéhoz képest, azonban a 6 fő fegyház személy saját kérésére tartózkodik ebben az intézetben.

A nyitott körleten a zárkaajtók minden nap 08.00-11.40 között és 15.00-17.45 között vannak nyitva. A szabad levegőn tartózkodás minden fogva tartott számára biztosított, erre nem is

érkezett egyetlen panasz sem. A sétaudvar 2 db., kb. 60X80 m nagyságú udvart jelent, ahol sportolásra nem sok lehetőség van, húzódkodni, tolódkodni lehet.

Befogadáskori tájékoztatás

A vezetőség tájékoztatása szerint a fogva tartottak befogadáskor írásbeli és szóbeli tájékoztatást kapnak a biztonsági, munka- és tűzvédelmi szabályokról. Magyar nyelvet nem beszélő külföldiek részére mindezekről szóban, tolmács segítségével adnak tájékoztatást. A befogadást követően a felkészítő csoport nevelője oktatja ki a fogva tartottakat az intézet napirendjéről és házirendjéről. Külföldi állampolgárok számára rendelkezésre áll idegen nyelvű tájékoztató is.

Fürdés

Fürdésre a nem dolgozók és előzetes letartóztatottak számára heti kétfő alkalommal, a dolgozók számára naponta van lehetőség 10 perc időtartamban. A zuhanyzóban a melegvíz mennyisége csak kívülről állítható, azonban a melegvíz hőfokával és mennyiségével kapcsolatban nem hallottunk panaszt.

A zárkákban nincs folyamatos melegvíz-ellátás, ahhoz a zárkán belül a napirendben meghatározott időben lehet hozzájutni. A korlátozás oka a rendkívül magas vízdíj.

Különleges Biztonságú Körlet (KBK)

Az intézet az egyik olyan a hazai bv. intézetek között, melyben KBK működik. Itt helyezik el a legveszélyesebbnek tartott fogva tartottakat. Az elhelyezésről a döntés az Országos Parancsnokság hozza meg.

A KBK egy külön körlet, ahova a személyi állománynak is csak egy meghatározott része léphet be, itt a látogatás alkalmával személy volt elhelyezve. A körleten egyébként 11 zárkát alakítottak ki. A hermetikus elzártság megvalósítása érdekében ezen a körleten külön orvosi szoba, konditerem, könyvtár, beszélőhelyiség és sétaudvar található.

Zárkák: minden elem rögzített a zárkákban és törésbiztos, szekrény a zárkaajtó és a zárka között található, ráccsal leválasztott területen található. Zuhanyzó is a zárkában van, az korlátlanul használható. Az elhelyezés egyszemélyes. A fogva tartott a havi egy látogató fogadásán kívül senkivel nem érintkezhet, sétájára is egyedül kerül sor. A zárka ablakán kilátásgátló van elhelyezve, így semmilyen természetes fény nem szűrődik be gyakorlatilag, természetes szellőzése szintén nincs a zárkának.

Az itt elhelyezett fogva tartottak éveket tölthetnek el úgy, hogy senkivel nem találkoznak. A sétaudvar egy kb. 4x6 méteres ketrec, legnagyobb jóindulattal sem nevezhető az itt-tartózkodás szabad levegőn tartózkodásnak. A beszélő helyiség plexivel elválasztott biztonsági beszélő, a lelkésszel is csak itt találkozhat a fogva tartott, kézibeszélőn keresztül kommunikálhat.

Az itt végrehajtott huzamos fogva tartás embertelen minősülhet a megfigyelők megítélése szerint, az egyik fogva tartottal lefolytatott meghallgatás során elhangzott panaszokat a jelentés végén, az egyéni panaszok között ismertetjük.

III. Étkezés és orvosi ellátás

Étkezés

Az étel minőségére és mennyiségére több panasz érkezett, a fogva tartottak általában az egyoldalúságot, a zöldség és gyümölcs hiányát kifogásolták. A speciális étkezést igénylőknek külön étrendet biztosít az intézet. A látogatás idején 34 fő kapott iszlám vallási szokásoknak megfelelő ételt, a szállítós fogva tartottak hideg élelmet kapnak.

Orvosi ellátás

Az orvosi ellátásban valamennyi álláshely betöltött, de GYES miatt két szakápoló tartósan hiányzik. A tartós távolléteken túl gondot jelent a szakképzésekre, illetve zászlósképzőbe járó dolgozók állandó távolléte. Jelenleg egy-egy fő hiányzik rendszeresen ilyen okok miatt.

A 2006-os év során a látogatás időpontjáig 1359 orvos-beteg találkozás történt egészségügyi panaszok, és 354 szűrés kapcsán. Betegségek miatt 6748 nap szolgálatmentességet igazoltak 446 esetben, ami 171 főt jelentett. Kórházi kezelésen 43 dolgozó vett részt, 189 ápolási nappal.

Felülvizsgálati eljárás 11 esetben fejeződött be, és valamennyi eljárás szolgálati nyugdíjat eredményezett, a vizsgálatok általában 30-40% munkaképesség-csökkenést állapítanak meg, ennek oka legtöbbször idegi túlterhelés, szív és érrendszeri megbetegedés.

A fogva tartottak befogadásakor általános tapasztalat a leromlott egészségi állapot, a fogva tartottak 10-15 évvel idősebbnek látszanak tényleges koruknál. Egyre több a magas vérnyomás, a koszorúér betegség, a gyomor-bél panasz, a mozgásszervi eltérési és a pszichiátriai betegség. 168 fogva tartott részesül rendszeres egészségügyi ellátásban, gyógyszerelésben, ami 20%-os emelkedés az elmúlt évhez képest. Az intézeti rendelőben 2005-ben 923 fogva tartott 6541 alkalommal jelent meg rendelésen, amelynek egy része azonban indokolatlan vizsgálatnak bizonyult.

Fogászati ellátás heti három alkalommal van az intézetben, 2006-ban 1107-en jelentek meg ilyen kezelésen.

Az intézetben az elmúlt időszakban járvány, fertőzés nem volt.

Fodrászi szolgáltatást fogva tartott útján biztosítanak, egy külön erre a célra kialakított helyiségben.

(Részletes orvosi jelentés az összeállítás végén található.)

IV. Munkavégzés

A munkáltatással kapcsolatban 70 fő hivatásos és 25 polgári személyt alkalmaz az intézet. 1994-ig sok fogva tartottat tudtak foglalkoztatni, azonban a textilipar recessziója miatt a munkáltatás megoldása egyre nehezebb feladat. Jelenleg bér munkában végeznek mosodai munkát, raklapkészítést, sorjázást, veszélyes hulladék szétszerelést, zárgyártást, és működik varroda is, ahol a fogva tartottak ruházatát készítik el. Összesen 108 fogva tartott dolgozik.

Az összes bevétel kb. 200 millió forint, de ezzel együtt sem nyereséges munkáltatás. Ennek oka, hogy a munkavégzés során sok ellenőrzésre kerül sor, ami kiesett munkaidőt jelent, kevesebb a támogatás is, s az intézeti körülmények között a munkavégzés szervezése rugalmatlan. Emellett a fogva tartottak nagy része szakképzetlen, ezért ők csak alacsony bérezésű munkát tudnak ellátni.

A munkahelyeken nem hallottunk panaszt a fogva tartottaktól, mindenki ragaszkodott a munkájához. Az egyetlen kifogása annak a személynek volt, akivel látogatásunk idején közölték, hogy elbocsátják, mivel nem elégedettek a munkájával.

Rendkívüli esetekre vonatkozó adatok, információk

Rendkívüli halálesetek voltak-e az elmúlt évben? Ha igen, mi volt a vizsgálat eredménye?

Rendkívüli haláleset 2005 évben három volt, ebből kettő esetben természetes elhalálozásról volt szó, egy esetben pedig önkasztás volt a halál oka. Az intézet felelősségét a vizsgálatok nem állapították meg.

A fogva tartottak és személyzet által egymás ellen, vagy egymás között elkövetett bűncselekmények száma és típusai az elmúlt évben, lezárt eljárások eredménye?

A Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben a 2005. évben az intézetben a következő cselekmények alapján indítottak büntetőeljárást:

Fogva tartott által más fogva tartott sérelmére elkövetett bűncselekmények:

- a) kényszerítés miatt 7 eset, ebből 3 esetben megszüntették a nyomozást, a több eljárás folyamatban van
- b) visszaélés lőfegyverrel, lőszerral miatt 1 eset, az eljárást felfüggesztették,
- c) szemérem elleni erőszak miatt 1 eset, az eljárást megszüntették,
- d) súlyos testi sértés miatt 1 eset, ez folyamatban van,
- e) személyi szabadság megsértése miatt 1 eset, bírósági szakban van az ügy.

Fogva tartott által személyi állomány sérelmére elkövetett bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt 5 esetben indult eljárás, amiből 2 esetben bírósági szakban van az eljárás, a többi nyomozati szakban.

Fogva tartott által elkövetett egyéb bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt indult eljárások: 7 esetben rongálás miatt indult eljárás, 1 esetben megszüntették a nyomozást, 3 ügy nyomozati szakban, 3 ügy bírósági szakban van.

A hivatásos állomány által a fogva tartottak sérelmére elkövetett bűncselekmények miatt 3 esetben indult eljárás. 2005. 05. 03-án tett az itnézet parancsnoka feljelentést a Győri Katonai Ügyészségen, az eljárás 2 fővel szemben bántalmazás hivatalos eljárásban, egy fővel szemben (körletfelügyelő) előjárói intézkedés elmulasztása miatt indult az eljárás. Az ügyben a Sopron Megyei Bíróság Katonai Tanácsa bizonyítottság hiányában felmentette a vádlottakat.

2005. 06. 06-án szintén bántalmazás hivatalos eljárásban miatt indult eljárás, ez nyomozati szakban bizonyíthatóság hiányában megszűnt.

2005. 09. 16-án két fővel szemben indult eljárás bántalmazás hivatalos eljárásban miatt, az eljárás bírósági szakban van, de tárgyalási nap még nem lett kitűzve.

Kényszerítő eszközök

Kényszerítő eszközök használata az elmúlt évben típus szerint (testi, bilincs, spray, kutya, fegyver) osztályozva, intézkedés fogantatásának oka?

2005. évben 10 esetben szemben került alkalmazásra kényszerítő eszköz 9 fővel szemben, az alábbi megoszlásban.

Minden esetben testi kényszert és bilincset használtak.

Kényszerítő eszköz alkalmazását kiváltó okok között 3 esetben a felügyelet megtámadása, 1 esetben intézkedéssel szembeni ellenszegülés, 5 esetben dühöngő, ön-vagy közveszélyes magatartás, 1 esetben önkárosító magatartás szerepelt.

A kényszerítő eszközöket 4 esetben IV-es, 3 esetben III-as, 2 esetben II-es biztonsági csoportba sorolt fogva tartottal szemben kellett alkalmazni, minden esetben nagykorú férfivel szemben.

A kényszerintézkedések 8 esetben okoztak 8 napon gyógyuló sérülést.

A kényszerítő eszközök alkalmazása minden esetben jogszerűnek bizonyult az arról tett jelentések alapján.

Biztonsági elkülönítésre 5 esetben 4 fővel szemben került sor.

Fenyítések, jutalmazás

Az intézet az „országos csúcstartó” a megindított fegyelmi eljárások és a kiszabott magánelzárások számában. 2005-ben mintegy 1000 esetben indult fegyelmi eljárás, és 142 esetben szabtak ki magánelzárást.

A magánelzárás végrehajtása előtt minden esetben van orvosi vizsgálat, a magánelzárást töltőknek lehetőségük van a napi egy órai szabad levegőn tartózkodásra.

Jutalmazások tekintetében 15 esetben került sor kimaradásra 4 fő esetében, míg 13 esetben rövid tartamú eltávozásra 10 fő esetében.

VI. Kapcsolat a külvilággal, védővel

Látogatás

A jogerősen elítéltek és előzetesen letartóztatottak számára havi egy alkalommal, 1.5 óra időtartamban van lehetőség látogató fogadására

Az intézetben minden fogva tartottnak van lehetősége asztali beszélő igénybevételére, kivéve azokat, aki részére az intézetparancsnok biztonsági okból elrendelte a zárt fülkés beszélőt. Fizikai kontaktusra a beszélő alkalmával van lehetőség, élelmiszer bevitelére azonban nincs.

Csomagküldés-fogadás

A jogerősen elítéltek havi 3 általános csomagot kaphatnak, negyedévente pedig egy tisztasági csomagot (súlyhatár nélkül). A még nem jogerős fogva tartottak havi 3 tisztasági csomagot kaphatnak.

Telefonálás

Telefonálásra hetente 30 perc időtartamban van lehetőség, BV-Fon díjszabás mellett.

Védővel való kapcsolattartás

Külön ügyvédi látogató-helyiség áll rendelkezésre. A védővel való kapcsolattartás rendszeressége és időtartama nem korlátozott.

Kiétkezés

Kiétkezésre kéthetente egyszer van lehetőség, az árakkal kapcsolatban nem hangzott el gyakori panasz.

Külső kontroll

Az intézet házirendje tartalmazza néhány hivatalos és civil szervezet elérhetőségét. A bv-ügyész két-háromhetente tart ellenőrzést. Egyéb külső kontroll nincs jelen az intézetben

Külföldi fogva tartottak tekintetében itt is megmutatkozik az az általános jelenség, hogy bizonyos országok egyáltalán nem foglalkoznak az állampolgáraikkal. Ezen ismert országok állampolgárain kívül a többi fogva tartott rendszeres konzuli kapcsolattartásról számolt be.

VII. Művelődés, szórakozás, oktatás, sport

Művelődés, szórakozás

Könyvtár

A könyvtárba beiratkozás után, nevelési csoportonként lehet menni hetente kölcsönzés céljából. Egy alkalommal három könyv kölcsönözhető, legfeljebb 2 heti időtartamra. A könyvtárban elhelyezett számítógépet kérelem alapján a fogva tartottak is használhatják. A számítógépen van CD-jogtár is, így amennyiben valamely jogszabály nem lenne meg a könyvtárban (ahol egyébként 18.000 könyv található), akkor azt kinyomtatják.

Egyéb szórakozás

TV-nézésre a napirendben meghatározott módon van lehetőség, a legtöbb zárkában láttunk TV-t. Vannak külön kialakított TV-néző helyek is.

Újság, folyóirat letéti pénz terhére rendelhető.

Vezetékes rádiót minden zárkában hallgathatnak a fogva tartottak.

Külön engedély alapján lehetőség van a zárkán belüli barkácsolásra, s szakkörökre is lehet jelentkezni, melyek a következők: barkács, képzőművészeti, sakk, hetente két alkalommal.

Van két elítélt zenekar is, akik hetente két alkalommal próbálhatnak, negyedévente pedig koncertet adnak.

Időszakonként rendez az intézet sportversenyeket (foci, ping-pong, röplabda, erőemelő).

Minden kulturális lehetőség igénybevétele nyitva áll az előzetes letartóztatottak előtt is.

Vallásgyakorlás

A vallási eseményekről és azok időpontjáról a vezetékes rádión és faliújságon keresztül kapnak tájékoztatást a fogva tartottak. Istentiszteletre, illetve egyéb vallási összejövetelen való részvételre az ebédosztásnál kell a felügyeletnél jelentkezni. A következő felekezetek képviselői tartanak vallási szertartás, foglalkozást az intézetben: Római Katolikus Egyház, Evangéliumi Pünkösdi Közösség, Hit Gyülekezete, Jehova Tanúi, Krisztus Szeretete Egyház, Magyar Evangéliumi Börtönmisszió. Az izraelita vallásúak számára a Baranya Megyei Bv. rabbija szükség esetén végez lelki gondozást.

Oktatás

Alapfokú oktatásra iskolai végzettség szerint 3-4. osztályban és 7-8. osztályban lehet jelentkezni. Gimnáziumi képzésben 9-10-11. évfolyamot indít az intézet. Felnőttoktatásban, esti képzésben is van lehetőség részt venni erre irányuló kérelem alapján. Évente legalább egy alapfokú számítógép-kezelői tanfolyam indul. Pályázatok segítségével szakképzéseket is szerveznek, legutóbb elítélt jutott ennek keretében ötféle szakképesítéshez.

Egyéni panaszok

1. Sz. S.

Panaszolta, hogy amennyiben rosszul érzi magát vagy pl. a feje fáj és ez a késő délutáni órákban jelentkezik, úgy csak másnap reggel lesz lehetősége orvosi vizsgálatához feliratkozni.

Panaszolta továbbá, hogy az őrség némely tagja rendkívül agresszív a fogvatartottakkal, időnként tettelegességet is tanúsítanak, igaz ő ilyen nem tapasztalt, de hallomásból tud ilyen esetekről. Név szerint említett egy Vörös őrnagy nevű Bv. tisztet, mint aki különösen durva és lekezelő magatartást tanúsít.

2. O. I.

Ő a saját büntető ügyéről kérdezett volna, így megadtuk a Helsinki Bizottság címét, hogy levélben adja elő a problémáját.

3. C. F.

Panaszolta, hogy a háromszemélyes zárka nagyon kis méretű, illetve, hogy az emeletes ágyon a matracok közötti távolság nagyon kicsi (fogvatartott egyébként 2 m magas és 130 kg). Ő is említette, hogy átlagban kb. két hetente az őrök verik a fogvatartottakat, igaz hozzátette, hogy nem ok nélkül. Előadásához hozzátartozik, hogy sem szemtanúja, sem szenvedő alanya nem volt jelzett tettelegességnek, azonban Vörös őrnagyot személy szerint kiemelte, mint az egyik legagresszívabb tisztet.

4. R. G.

Három fegyelmi ügye volt, szerinte mindegyik alaptalan. Az egyik ügyét nevesítette, e szerint szállító zsinort feszített ki a zárkában, hogy azon szárítsa a ruháit. Álláspontja szerint ez rendkívül méltánytalan volt, ugyanis a ruhanemű szárítását nem tudja más módon elvégezni.

Panaszkodott a kosztra, a minősége borzalmas, de egyébként is keveset adnak. Szintén panaszkodott a háromszemélyes zárka kicsi és levegőtlen voltára.

5. K. I. Z.

Panaszkodott a szellőztetés elégtelen voltára, mind a három, mind az egyszemélyes zárka esetében.

6. Sz. I.

Enyhébb végrehajtási fokozatba szeretett volna kerülni, azonban az elutasító határozat miatt maradnia kell. A határozatban szerepelt, hogy „közveszélyes magatartás” fennáll az ő esetében. Álláspontja szerint ez teljes mértékben megalapozatlan, soha nem volt vele szemben olyan kifogás, hogy jelzett magatartást tanúsította volna.

7. H. J. (drogprevenziós)

Panaszkodott a kosztra pl. a főzelék túl lisztes, a tejbedarában nincsen tej stb. Elmondása szerint némely őr megalázó módon beszél a fogvatartottakkal, és nem ritkán tettelegességet is tanúsítanak (szemtanúja, illetve szenvedője nem volt ilyen esetnek).

Panaszolta, hogy egy zárkába raknak dohányzót és nem dohányzót. Ő például dohányzó és volt, hogy egy zárkába került egy szívbeteg nem dohányzóval.

8. Sz. R.

Megítélése szerint a kedvezményeket nagyrészt vamzerkodásért adnak.

Szeretett volna enyhébb végrehajtási fokozatba kerülni, annak alapján, hogy eddig csupán egy feddése volt és ugyanakkor 22 jutalma. A Bv. ezt nem javasolta, ennek megfelelően természetesen a határozat is elutasító volt.

9. O. P.

Ugyanaz, mint a 2. sorszámmal megjelölt Orsós István esetében.

10. F. Cs.

Nem jogerős elítélt, 3 hónapja van ebben az intézetben. Panasza az, hogy 6 hete adott ki egy kérelmet (körszállítással szeretne látogatásra menni), de nem tudja, mi lett a sorsa.

11. B. F.

Álláspontja szerint esetében a betegjogokat sértette meg az intézet azáltal, hogy a civil pszichiáter által felírt gyógyszerét már nem írják fel neki. Elmondtuk neki, hogy a dózis fokozatos csökkentése majd a gyógyszer végeleges elhagyása laikusként inkább jó kezelésnek tűnt, amennyiben a gyógyszer hiányában már nincs rosszul.

12. B. P.

Autista fia van, aki az intézetbe betegsége okán nem tud bemenni, viszont az apa hiányában dühkitörései vannak, ezért szeretne valamilyen eltávozást kapni.

13. O. Zs.

Az áramot rendszertelenül lekapcsolják az örök, így nem lehet TV-t nézni (ezt több zárkában is hallottuk név nélküli panaszként).

14. B. P.

- 8 hónapja van ezen a körleten
- az ételmiszer nagyon rossz, a felügyelet hozzáállása rosszabb, mint máshol
- munkakörülmények: mivel nem tudják elérni a normát, ezért munkavégzés során kevesebb a szünet, több a munka, de a fizetését nem emelik
- az örök meg szokták alázni verbálisan a fogva tartottakat
- a zárkája kicsi, 3-an vannak 6 nm-en, az ágy olyan alacsony, hogy felülni sem lehet benne
- az étel nagyon rossz, nincs hús vagy gyümölcs szinte soha, vitamint nem kapnak

15. H. F.

- ő is panaszodik az áramra
- gyógyszerelésével van problémája, fejfájására és fekélyére nem kap
- diétás ételt kellene kapni, de azt nem kapja meg, tejes ételt meg egyáltalán nem
- magasnak tartja a kiétkezési árakat

16. KBK-s fogva tartott

- 2 alkalommal is szökött bv-ből, rálőtt örre is, ezért van itt
- rendőri intézkedés során megverték, ezután Tökölön kezelték, a sebesülések helyét mutatta a megfigyelőknek
- állítása szerint a Budapesti Fegyház és Börtönből való szökését követően ismét megverték, a fogdán 40 napig megbilincselve hagyták, 3 napig nem engedték fürödni

Itteni panaszai:

- naponta van a zárkában biztonsági, aminek során tönkreteszik a krémeit, szétdobálják a cuccait, pedig nyilván nem lehet nála semmi tiltott tárgy álláspontja szerint, hiszen senkivel nem találkozhat

- zárkájában nem tudja hol szárítani a ruháit
- számtalanszor kap fegyelmit indokolatlanul
- alhasi görcsei vannak, mert az ételt hidegen kapja
- 3 hónapja ételmérgezése volt, akkor 2 nap után hívtak hozzá orvost
- véres vizelete volt, s nő előtt WC-ztették

Orvosi jelentés

A 2006. augusztus 28-30-ig tartó Sopronkőhidai Büntetés-végrehajtási Intézetben történt látogatásról az alábbi észrevételt teszem.

A BV-ben tapasztaltak alapján az egészségügyi ellátás összességében jónak mondható.

Az intézet épülete műszakilag korszerűtlen, erre vonatkozóan több ízben és több fórumon történt jelzés. Műszereikből a rtg készülék üzemben tartási engedélye hamarosan lejár, az 1db sterilizátor pedig bármely pillanatban működésképtelenné válhat.

2 főfoglalkozású orvosuk háziorvosi+sebész+szájsebész valamint h.orvosi és oxyologia szakvizsgával rendelkezik. Heti 3 alkalommal látja el a fogászatot 1 nyugállományú fogorvos. Ezenkívül heti 1-1 órában van bőrgyógyász, fül-orr-gégész és szemész szakorvosi rendelés. A készült rtg felvételeket alkalomszerűen véleményezi a rtg szakorvos.

Gond a pszichiater szakorvos hiánya, egyrészt a fogva tartottak ilyen természetű gyakori problémái, másrészt ezen problémák speciális gyógyszerelési nehézségei miatt is.

Szakorvosi ellátásuk jelenleg az IMEI-be küldéssel történik, ez a kontroll vizsgálatokat megnehezíti. /Aki ilyen készítményt kap, porítva kapja, és tudja mit kap./

A gondot nem oldja meg a 2 fő psychologus és 1 gyógypedagógus sem, akik az intézetben tevékenykednek

Az ápoló személyzet 10 fő, mindenki eü.szakképesítésű.

A betegdokumentáció kettős, áttekinthető, precíz.

A gyógyszerkeret szűkös, ennek kezelésére különböző módzatok alakultak ki, amelyek az ellátás színvonalát érdemben nem befolyásolták.

Leggyakoribbak az érrendszeri, légúti és psychosomaticus megbetegedések.

Visszatérő tünetek a fej- és gyomorfájás, mellyel többszöri ismétlődés esetén kórházi kivizsgálásra kerülnek, s a további therapy ennek megfelelő. Havi 1-2 falolás, évi 1-2 önakasztás vagy megvágás történik. A falolásból évente átlagosan egy komoly sérülés keletkezik, ami kórház ellátást is igényel, a többi esetben felületi hámsérülésnél súlyosabb következménye az autoagresszióknak nincs. Halálos következménnyel járó önakasztás 2005 szeptemberében történt utoljára.

Eltérő az eü. személyzet és a fogva tartottak véleménye az orvos beteg találkozások tekintetében. Előbbi több indokolatlan megjelenésről, utóbbiak nehéz orvoshoz bejutásról számolnak be panasz esetén.

Kérésként felmerült: az esti időszakban lehessen kapni acut esetekben fájdalom- lázcsillapító, görcsoldó tablettát.

A parancsnok írásban tájékoztatta a Bizottságot az utóbbi megjegyzéssel kapcsolatban, hogy az intézetben 24 órás egészségügyi szolgálat működik, hivatali időn túl szakápolók teljesítenek szolgálatot, ilyenkor ha a fogva tartott egészségügyi panasszal jelentkezik a felügyeletnél, akkor annak mérlegelés nélküli kötelessége a panaszt az egészségügyi részlegre átkísérni. Itt lehetőség van ápolói, orvosi ellátásra, szükség esetén kórházi kezelésre, de az őrszemélyzet nem tarthat magánál gyógyszert.

Meghallgatást 5 fogva tartott kért orvosi problémája miatt, a dokumentációba betekinthessem.

B. K. 1 hónapja van az intézetben, korábbi diagnózisai: Heroin dependentia. Disszeminált személyiség. Előző börtönkórházi kivizsgálásakor egyidejűleg több nyugtató típusú készítményt is rendeltek nála, de amióta Sopronkőhidára került, nem kap semmit.

A hivatalos úton az itteni intézet orvosa IMEI-be küldte, ahol az Őt vizsgáló szakorvos mindenféle gyógyszerét leállította. Azóta nincs jól.

A beteg állapota alapján még a panasz délutánján sikerült megoldást találnunk az eü. személyzet segítségével.

T. Z. Mozgássérült. Jelenleg már nem fertőző TBC-és. Korábbi megbetegedése miatt jelenleg is utókezelés alatt áll. Epilepsiás megbetegedése is volt. Szeretne mozgáskorlátozott zárkában lakni, de az 1 személyes zárka társaság hiányában nyomasztó. Alsó ágyra szeretne kerülni a jelenlegi 3 személyes zárkájában, de ezt a társainál hátrányos helyzetében nem tudja elérni. A közösségi helyiségekben nincs szék, a fizikai rehabilitációs lehetőség csekély. TBC utógondozás miatt tej jár napi ½ liter, amit egyben azonnal meg kell innia amikor megkapja. Gyakran hideg.

H. J. az orvoshoz bejutás nehézségét panaszolta fel, fogászati kezelés után este nem kapott fájdalomcsillapítót.

Sz. J. Légúti panaszai miatt kórházi kivizsgálása történt, ennek alapján hörgőtágító készítményt rendeltek. Elfogyott. Bejelentkezett az orvosi rendelésre, de a fogva tartottak hibájából rendzavarás történt, s mindenkit elküldtek. Azóta nincs gyógyszere, nem jut be.

H.F. Gyakori gyomorpanasza miatt teljes kórházi kivizsgálása történt, ennek eredménye alapján kapott gyógyszereit szedi, de panaszai jelenleg is fennállnak. Diétát nem kap. Felülvizsgálatot szeretne.

Veszprém 2006. 09. 02.

Csutak Ibolya dr.